

Niewiele jest dni i dat w historii Narodu, historii liczącej z górą 1000 lat, które odcisnęłyby się tak wyraźnie znanym w świadomości Polaków jak Wrzesień 1939 r.

Do chwili obecnej żyją wśród nas uczestnicy i bohaterowie tamtych dni. Oni najlepiej znają prawdę o polskim Wrześniu; imi znają ją z ich opowiadań, z relacji literackich, przekazów filmowych, wykładów naukowych. Prawdę tę stale uzupełniamy, rozszerzamy.

I my dziś naszym Czytelnikom, dla większości których polski Wrzesień jest już odległą — ale zawsze żywą — historią, chcemy przypomnieć wielkość i tragizm pierwszych godzin, dni tamtych wzniosłych wydarzeń.

Bu nie nie uronić z atmosfery — powtórzmy — równie wspaniałych, co tragicznych dni, sięgnęliśmy do starej prasy. Niech o polskim Wrześniu mówią ówczesne oficjalne dokumenty władz państwowych, dowództwa wojskowego anonimowe relacje dziennikarzy, refleksje i impresje twórców literatury. Tych, którzy tworzyli opinię publiczną i nią kierowali.

Na bardzo skromnej powierzchni gazety, jaką dano nam do dyspozycji zdecydowaliśmy się ukazać najbardziej charakterystyczne epizody tamtych wydarzeń i sposób reakcji na te wydarzenia polityków, żołnierzy, zwykłych ludzi...

Te bezpośrednie relacje nie zmieniają utrwalonej dotąd samowiedzy o tamtych dniach. Co najwyżej jedynie ją wzmacniają, ożywiają.

Sylwester Dziki
Jan Kucia

Kazimierz Wierzyński

Święty Boże

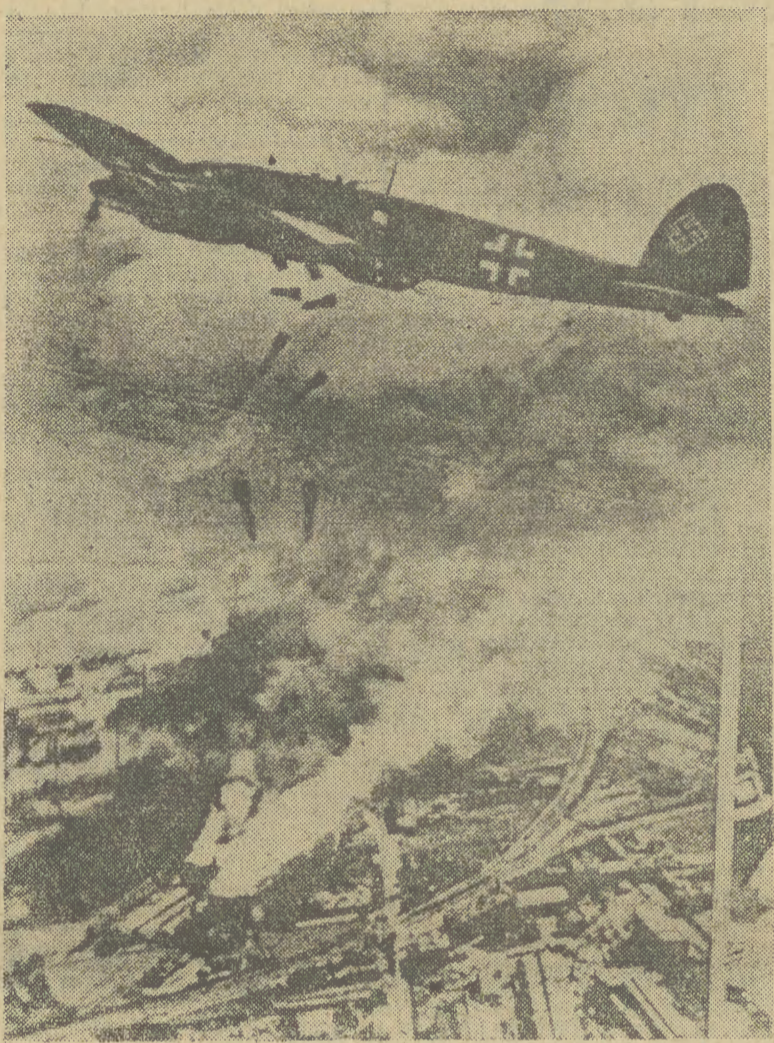
Święty Boże,
Święty Boże,
Święty a Nieśmiertelny!
Błogosław naszej broni,
Gdy ją przyłoży
Piechur do skroni,
Niech trafia najcelniej.

Święty Boże,
Wszchemocny a Tajemny,
Który jesteś w niebie!
Niech żaden nasz pocisk
I żaden wystrzał
Nie padnie daremny
W okrutnej potrzebie.

Święty Boże!
O sprawiedliwą bijemy się rzecz:
O naszą wolną wolę,
O naszą ziemię i morze
O matki krzyż na czole —
Pobłogosław nasz miecz.

O Polskę kości na Wawelu,
O cmentarze ojcowskie,
Na których znak Twój świeci,
O 'ata przeszłe i przyszłe,
O nasze góry, o Wisłę,
O nasze żony i dzieci,
O dole daleką i bliską,
O prawa ludzkie i boskie,
O wszystko.

Święty Boże,
Święty Boże,
Święty a Nieśmiertelny!
Błogosław odważnym i dzielnym,
Błogosław naszej woźnie,
Błogosław naszym wojskom
I naszymu męstwu!
Usłysz nasze wołanie,
Który jesteś z nami,
Wszchemogacy Panie,
Daj nam zwycięstwo.

Goniec Warszawski, nr 243 z dn. 1 IX

Rozkaz Naczelnego Wodza do Wojska

Wódz Naczelny wydał wczoraj następujący rozkaz do wojska:

Żołnierze!

Niemiec, odwieczny nasz wróg napadł dnia 1 września 1939 r. na Rzeczpospolitą, naruszając całą naszą granicę. Nadszedł czas wypełnienia naszego żołnierskiego obowiązku.

Żołnierze! Walczycie o istnienie i przyszłość Polski. Za każdy krok zrobiony w Polsce musi wróg drogo zapłacić swą krwią. Każdy z was, ufny w siłę naszą i sprawiedliwość Bożą musi zdobyć się na najwyższy wysiłek, by jak najtwardziej wypełnić nakaz obowiązku i honoru.

Bez względu na długotrwałość wojny i poniesione ofiary — ostateczne zwycięstwo będzie należało do nas i do naszych sprzymierzeńców.

Naczelny Wódz
(-) E. Śmigły-Rydz,
Marszałek Polski

Kwatera Główna, dnia 1 września 1939 r.
(Gazeta Polska, nr 244, z dn. 2 IX)

ZARZĄDZENIE stanu wojennego w Krakowie

Zarządzeniem z dnia 1 września wydanym na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1939 r. o stanie wojennym (Dz. U. R. P. Nr 57 poz. 366) wprowadził Prezydent Rzeczypospolitej stan wojenny.

Zarządzenie powyższe wchodzi w życie na obszarze miasta Krakowa z dniem 1-go września.

W związku z powyższym zawiadamia się, że:

I. Wprowadzenie stanu wojennego powoduje z mocy samego prawa zawieszenia swobód obywatelskich niżej wyszczególnionych oraz skutki, będące następstwem tego zawieszenia:

ZAWIESZENIE WOLNOŚCI OSOBISTEJ

Upoważnia ono właściwe władze administracji ogólnej w stosunku do osób zagrażających bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu i do osób zagrażających interesom obrony Państwa do:

a) dokonywania rewizji osobistych

b) zatrzymywania w areszcie na czas do 1 miesiąca,

c) stosowanie w sprawach karno-administracyjnych areszty tymczasowego na czas do 3 miesięcy

d) internowania w osobnych miejscach na ten cel przeznaczonych na czas trwania stanu wojennego lub na czas krótszy.

e) konfiskowania czyli wyznaczenia przymusowego pobytu na czas trwania stanu wojennego lub na czas krótszy w określonych miejscowościach lub na określonym obszarze.

f) wydalania z obszaru objętego stanem wojennym. (...)

ZAWIESZENIE REKOJMI NIETYKALNOŚCI MIESZKAŃCÓW

Upoważnia ono właściwe władze administracji ogólnej w stosunku do osób zagrażających bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu i do osób zagrażających interesom obrony Państwa do dokonywania samo-

stnie rewizji domowych oraz zajmowania przedmiotów.

ZAWIESZENIE WOLNOŚCI SŁOWA

Upoważnia ono właściwe władze administracji ogólnej do wydawania i przeprowadzania zarządzeń dotyczących:

a) wprowadzenia cenzury prewencyjnej, dla druków i wszelkich utworów przeznaczonych do rozpowszechniania,

b) zawieszenia czasopism oraz odbierania debitu komunikacyjnego i ograniczenia rozpowszechniania czasopism, druków i wszelkich utworów, przeznaczonych do rozpowszechniania, jeżeli zagrażają one bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu oraz interesom obrony Państwa konfiskaty druków i innych utworów (...)

c) zakazu wydawania nowych czasopism bez uprzedniego zezwolenia,

d) zakazu zajmowania się rozpowszechnianiem druków bez uprzedniego zezwolenia,

e) wprowadzenia cenzury prewencyjnej utworów przeznaczonych do odtwarzania publicznego (...)

f) zakazu wykonywania przemysłu drukarskiego i graficznego przez osoby zagrażające bezpieczeństwu, spokojowi, porządkowi publicznemu oraz interesom obrony Państwa.

ZAWIESZENIE TAJEMNICY KORESPONDENCJI

Upoważnia ono władze administracji ogólnej do przegladania, zajmowania i konfiskowania korespondencji, przesyłek pocztowych i telegramów oraz kontrolowania i przerywania rozmów telefonicznych i radiowych.

ZAWIESZENIE WOLNOŚCI ZRZESZEŃ

Powoduje ono zakaz tworzenia nowych zrzeseń i ich oddziałów bez zezwolenia wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, niezależnie od zwykłych wymagań, określonych przez przepisy obowiązujące.

POLSKA
WARSZAWA, SOBOTA 3 WRZEŚNIA 1939
R. XVIII

10 WIECZOR 10
GR WARSZAWSKI GR

NAROD W WALCE
TYGODNIK - NIEDZIELA 3 WRZEŚNIA 1939 ROKU

KURIER CODZIENNY
ILUSTROWANY

Wydanie szóste

W Krakowie: 25 gr.

W Warszawie: 2.00

W Litwie: 30 ct.

W Krakowie bez abonamentu: 10 gr.

W Warszawie i odwołaniach: 10 gr.

BANDYCKI NAJAZD ARMII NIEMIECKIEJ

Bez wypowiedzenia wojny na ziemię Rzeczypospolitej Polskiej Oрудzie Prezydenta Rzeczypospolitej Obywatele Rzeczypospolitej!

Nocy dzisiejszej odwieczny wróg nasz rozpoczął działania zaczepne wobec Państwa Polskiego, co stwierdzam wobec Boga i historii.

W tej chwili dziejowej zwracam się do wszystkich Obywateli Państwa w głębokim przeświadczeniu, że cały naród w obronie swojej wolności, niepodległości i honoru skupi się dokola Wodza Naczelnego i Sił Zbrojnych, oraz da godną odpowiedź napastnikowi, jak to się już nieraz działo w historii stosunków polsko-niemieckich.

Cały naród polski, pobłogosławiony przez Boga w walce o swoją świętą i słuszną sprawę, zjednoczony z armią, pójdzie ramię przy ramieniu do boju i pełnego zwycięstwa.

KOMUNIKAT SZTABU GŁÓWNEGO NACZELNEGO WODZA Nr 1

Dnia 1 września 1939 r. w godzinach rannych niespodziewanym natarciem lotnictwa i oddziałów wojska, Niemcy wtargnęli na nasze terytorium, nie wypowiadając uprzednio wojny.

Działania lotnicze, niemieckie we wczesnych godzinach rannych dnia 1 września:

Lotnictwo niemieckie wykonało szereg nalotów na poszczególne punkty całego terytorium Polski. Niemcy lotnicy bombardowali: Augustów, Nowy Dwór, Ostrów Maz., Tczew, Puck, Zambrów, Radomsko, Toruń, Kutno, Tunel, Kraków, Grodno, Trzebinie, Gdynie, Jasło, Tomaszów Maz., Katowice. W miastach zbombardowanych przez lotników zostali zabici i ranni spośród ludności cywilnej.

Pod Kutnem ostrzelano z karabinów maszynowych i obrzucano bombami z lotu nurkowego pociąg ewakuacyjny. W Grodnie uszkodzono kościół katolicki, a w Białej Podlaskiej cerkiew. Meldunki o dalszym bombardowaniu nadchodzą.

W rejonie gdańskim rozwija się silne natarcie lotnicze na Gdynię, która w ciągu dnia dzisiejszego znajdowała się pod ogniem bomb.

Straty nieprzyjaciela:

W ciągu dnia dzisiejszego zostało ogółem straconych 16 samolotów niemieckich. Straty własne — 2 samoloty.

Działania lądowe:

Równocześnie z nalotami rozpoczęły się działania wojsk niemieckich, które w różnych punktach naszego ogranicza wtargnęły na polskie terytorium. Walki na pograniczu trwają. Największe natarzenie walk — na Śląsku. W dotychczasowych działaniach rozbiłymi ogniem artylerii pociąg pancerny przeciwnika, biorąc do niewoli drewny i jej obsadę. Unieszkodliwiono kilka czołgów. W różnych punktach walk wzięliśmy jeńców. W Gdańsku trzykrotne natarcie na Westerplatte zostało odparte.

(Express Poranny, nr 242, z dn. 2 IX).

Najcenniejsza ofiara Wszechnicy Jagiellońskiej

Władze Uniwersytetu Jagiellońskiego wydały następujący apel do młodzieży uniwersyteckiej:

Rektor i Senat akademicki do Młodzieży akademickiej!

W tej wielkiej chwili, kiedy Ojczyzna woła synów do obrony granic i honoru Rzeczypospolitej Uniwersytet Jagielloński, który od pięciu z górą wieków jest

strażnicą kultury i wielkością duchowej Narodu i Państwa, staje do apelu i oddaje Ojczyźnie wszystko, co ma najdroższego: siły i życie swojej młodzieży i gona naukowego.

Rektor i Senat akademicki, pewni, że Naród nasz zjednoczony około Wodza Naczelnego i Armii Polskiej, walczyć będzie niezłomnie w obronie wiary, wolności i wielkości Ojczyzny aż do zupełnego zwycięstwa, zwracają się do Młodzieży akademickiej i wszystkich członków społeczności uniwersyteckiej, powołanych pod broń, z wyrazami naderczyniejszych uczuć, prosząc Boga o błogosławieństwo dla ich trudów i ofiar i jakie złoża na ołtarzu Ojczyzny zgodnie z wielkimi tradycjami naszej szkoły, której profesorowie i uczniowie stali zawsze w pierwszych szeregach bojowników o niepodległość i całość Rzeczypospolitej.

Niechaj Bóg Was prowadzi i jak najrychlej pozwoli do ożennym zwycięstwem wrócić do pracy dla nauki i kultury ojczyzny!

W Krakowie 2 września 1939 r.
Rektor Univ. Jagiel.
T. Lehr-Splawiński
(Ilustrowany Kurier Codzienny, nr 244, z dn. 4 IX)

Pierwsi jeńcy niemieccy na ulicach Krakowa

Pierwszą wojenną noc z piątku na sobotę przyjęła ludność Krakowa zupełnie spokojnie. Mimo ciemności, na ulicach ruch był ożywiony, a lokale kawiarniane i kina cieszyły się normalną frekwencją. Tramwaje jeździły również normalnie przy silnie ściemnionych światłach.

Przez całą noc pełnione były dyżury we wszystkich domach w mieście, które informowały mieszkańców o alarmach lotniczych. Należy z uznaniem podnieść, że ludność Krakowa bardzo szybko przystosowała się do nowych warunków i wykazuje całkowity posłuch wszystkim organom, czuwającym nad spokojem i bezpieczeństwem w mieście.

W sobotę liczni przechodnie zaobserwować mogli pierwszych jeńców niemieckich, przywiezionych do Krakowa.

(IKC, Telegram Wieczorny, nr 6, z dn. 3 IX)

6. międzynarodowy z udziałem gwiazd

* Solo
** Duo
*** Trio

TO JUZ po raz szósty, w klubie „Pod Jaszczurami” od 4 do 6 września odbędzie się Międzynarodowy Festiwal Małej Formy Jazzowej „Solo, Duo, Trio”.

W tym roku do udziału w festiwalu zgłosiło się 50 muzyków ze świata i 30 z kraju. Kuba Florek wybrał 18, w tym 10 z zagranicy.

Jak zwykle koncerty będą się odbywać „Pod Jaszczurami” — począwszy od najbliższego poniedziałku, przez trzy kolejne dni — zawsze o godz. 20.

Wśród zagranicznych wykonawców warto zwrócić uwagę na

takie gwiazdy jak włosko-belgijskie TRIO BRAVO (grające jazzowy pastisz w zaskakującym składzie: tuba, saksofon i perkusja) oraz Gintas ABARIUS Trio z Wilna.

Warto też już postarać się o bilety — bo w tym roku zapowiedziało swój przyjazd wielu gości, a klub „Pod Jaszczurami” ma ograniczoną pojemność. (es)

Na giełdzie są

Doroczne kłopoty z podręcznikami

W PRZEDNIU roku szkolnego pytamy panią kurator Lucynę Frąckiewicz jak wygląda zaopatrzenie uczniów w podręczniki.

Trudności z nabyciem podręczników w księgarniach i kolejkę spowodowane były, jak usłyszałam dużą liczbą odwiedzających Kraków turystów, którzy także kupowali tu podręczniki.

W księgarniach nie było do tej pory m. in. „Matematyki” do klasy II, „Biologii” do I i II LO. Drukarze tłumaczą opóźnienie „trudnościami obiektywnymi” (chodzi głównie o papier), obiecują jednak, że najpóźniej w 1 tygodniu września książki te będą w księgarniach.

Nasz telefon 22-89-87

CZYTELNICY mówią, że: Jest okazja, aby zarobić. Na stacjach benzynowych kolejkę na 2-3 godziny stania.

Dziwne zwyczaje panują na Woli Justowskiej. Wszędzie wokół willi żądane ogródki, ale już za ogrodzeniem, przy ulicy o porządek i zadbane trawnik trudno. Np. wzdłuż ul. Królowej Jadwigi tylko przed nielicznymi posesjami trawa jest skoszona.

OD kilku dni trwa remont torowiska na ulicy Labecz. Na razie postępuje opieszale. Wczoraj po godz. 13 nie dostrzeżliśmy przy pracy ani jednego robotnika. Fot. St. Makarewicz

Handel w sobotę i niedzielę

SOBOTA Czynne wszystkie sklepy w godz. 9-14. Domy handlowe czynne w godz. 9-15: Jubilat, Azory, Gigant, Krakus, Hermes, Wanda, Izłopol.

Spożywcze — wytypowane czynne do godz. 15, dyżurne czynne do godz. 17: al. Pokoju 14, ul. 1 Maja 1, ul. Strzeleców 4, pl. Kolejowy (do godz. 21), ul. Mezwowiecka 60, ul. Radzikowskiego (pawilon), ul. Józefitów 2, ul. Słomiana 17, ul. Spółdzielców 9, ul. Nad Potokiem, os. Ruczaj Zabrze, os. Krakowiaków, os. Złotego Wieku, os. Dąbrowszczaków.

Kwiaciarnie czynne do godz. 11. Sklepy Fundacji „Odnowa Zabytków Krakowa” czynne w godzinach 9-17: Rynek Gł. 5, ul. Bracka 10, Mały Rynek 7, ul. Piłsudskiego 5, ul. Sławkowska 14.

Pewex — sklepy czynne w godz. 9-15, kioski hotelowe dłużej.

Giełdy: samochodowa (ciężarowa w godz. 7-13, fiaty 126p w godz. 12-18) — pl. Imbramow-

ski, sprzętu elektronicznego, komputerowa (9-13) — klub studencki „Karlik”, ul. Reymonta, wielobranżowa (7-13) — ul. Bulwarowa (BKS „Wanda”), tandeta (7-13) — ul. Krzywdy.

NIEDZIELA Spożywcze czynne w godz. 8-12: pl. Szczepański 8, pl. Kolejowy (do godz. 17), ul. 18 Stycznia 92, ul. Brodzińskiego 1, os. Słoneczne 14.

Kwiaciarnie czynne w godz. 9-13: ul. Floriańska 6, ul. 18 Stycznia 82, pl. Wolnica 13, pl. Centralny „D”.

Sklepy Fundacji „Odnowa Zabytków Krakowa” czynne w godz. 10-14.

Pewex — Rynek Gł. 7, w hotelu „Pod Różą” w godz. 9-15, kioski hotelowe.

Giełdy: samochodowa (osobowe w godz. 7-13) — pl. Imbramowski, książki (7-13) — pl. Daszyńskiego (przy Hali Targowej), tandeta (7-13) — ul. Krzywdy, pl. Nowy.

RAJUNO RAJUNO

- PIĄTEK 14.10 — film „Przygody Marco Polo” (USA 1948 r.) gra Gary Cooper 13.55 — trzy minuty o... 14.00 — film horror „Pocaltuak pantery” 15.50 — zupa i orzeszki — magazyn 16.40 — magazyn dla młodzieży — Big! 17.30 — serial „Czwartki pani Julii” (Włochy 1940 r.) I odcinek 18.20 — program dokumentalny — „Modlitwa o pokój” 20.00 — dziennik 20.30 — film „Noc San Lorenzo” 22.20 — dziennik 22.30 — koncert symfoniczny z Teatru Wielkiego w Warszawie 24.00 — przed wyborami Miss Italia 0.10 — dziennik 0.20 — północ i okolice 0.40 — mistrzostwa świata w pięcioboju z Budapesztu

- 0.10 — dziennik 0.20 — północ i okolice 0.40 — mistrzostwa świata w pięcioboju z Budapesztu SOBOTA 8.55 — „Pszczółka Maja” 9.25 — cudowny świat Waita Disneya, film dokumentalny „Missisipi” 10.15 — film, komedia „Panienka gangstera” (Włochy 1974) gra Sofia Loren 11.55 — pogoda 12.00, 13.30, 20.00, 23.00 — dziennik 12.05 — letni maraton, program muzyczny, balet: „Dama kameliowa” do muzyki Fryderyka Chopina (2 część) 13.55 — trzy minuty o... 14.00 — film horror „Pocaltuak pantery” 15.15 — sport — wyścigi samochodowe, kolarstwo 17.00 — „Il sabato dello Zecchino” — spotkanie z chórem Piccolo Coro 18.05 — totolotek 18.10 — słowo i życie — niedziela ewangelia 18.20 — magazyn medyczny Check up 18.50 — telefilm „Czarnoksiężnik” odcinek pt. „Nikt nie jest doskonały” 19.40 — almanach 20.30 — wybory Miss Włoch 1989 23.10 — nagroda Campiello 1989 0.30 — wiadomości 0.40 — sobotni klub filmowy: dramat „Wrota nieba” reż. Michael Cimino (USA 1980 r.) I część

50 proc. drożej...

ŚREDNIO o 50 proc. wzrosła od dziś (1.09) ceny napraw dokonywanych w stacjach „Polmozytu”. Kilka dni temu o tyleż samo podrożały naprawy gwarancyjne, za które oczywiście płać FSM i FSO.

Oglądamy RAI!

PIĄTEK: „Przygody Marco Polo” — film przygodowy — młody Szkot przybywa na dwór Wielkiego Khana i zakochuje się w pięknej księżniczce. „Czwartki pani Julii” — I odcinek serialu — Giulia Esgrini żona znanego adwokata tajemniczo znika z wili, gdzie mieszka także córka Emilia oraz dozorca Demetrio z żoną Teresą. Komisarz Sciancalepre prowadzi śledztwo... „Modlitwa o pokój” — program dokumentalny przypomni wydarzenia sprzed 50 lat — wybuch II wojny światowej i niemiecka inwazja na Polskę. Oprócz filmów archiwalnych przekaz na żywo bezpośrednio z Warszawy. „Noc San Lorenzo” — film. Miejscowość San Miniato w Toskanii, rok 1944. Niemcy

zebrali mieszkańców w katedrze. Mała grupa ucieka, by dostać się do aliantów. 22.30 — transmisja bezpośrednia z Teatru Wielkiego w Warszawie. Dyrygują Leonard Bernstein i Krzysztof Penderecki (Gustaw Mahler, Arnold Schonberg, Ludwig van Beethoven).

Sobota: „Pocaltuak pantery” — horror. Młody inżynier zakochuje się w Irenie — dziewczynie, która spotyka w ZOO. Chciałby się z nią ożenić, lecz miłość kobietę zmienia w panterę. Wybory Miss Italia — edycja 1989 r. — odbywała się corocznie od 1939 r. W jury zasiada najbardziej znane Miss Włoch z lat ubiegłych. Głosować będą także widzowie. (kk)

DZIS o godz. 18 w Galerii Fotografii NCK otwarta zostanie wystawa składająca się ze zdjęć wykonanych w czasie okupacji przez Henryka Kabata, a obrazujących działalność „Patronatu” czyli Sekcji Opieki nad Więźniami i ich Rodzinami Polskiego Komitetu Opiekuńczego. Powyżej — jedno ze zdjęć z wystawy. Fot. St. Makarewicz

W GALERII „Forum” przy ul. Mikołajskiej otwarto wczoraj wystawę — „Auschwitz” GEORGA JANSSENA. Georg Janssen jest artystą niemieckim. Przyjechał do Polski, by na własne oczy zobaczyć obóz w Oświęcimiu — miejsce zagłady milionów ludzi, zgotowanej im przez hitlerowców. Spędzony w obozie czas zainspirował artystę do całego cyklu obrazów. Jest ich w sumie 60, 14 z nich prezentowanych jest aktualnie w „Forum”. Georg Janssen przybył na otwarcie, poprosił m więc go o rozmowę.

ROZMOWA PRZY HERBACIE „Muszę tu przyjeżdżać” — Skąd u Pana to zainteresowanie Oświęcimiem? — Żeby odpowiedzieć na to pytanie, muszę wrócić wspomnieniami do moich spraw rodzinnych, nieprostych zresztą. Mój dziadek był prześladowany przez hitlerowców za poglądy polityczne a on właśnie kształtował moją świadomość i wywarł ogromny wpływ na mnie i moje zainteresowania, także problematykę polityczną. Może z jego inspiracji zacząłem interesować się hitleryzmem, faszyzmem, sprawami dotyczącymi chęci bezprawnej panowania jednych ludzi nad drugimi. Zacząłem swoją wdrówkę po obozach koncentracyjnych w Niemczech. Konsekwencją tej wdrówki musiał być przyjazd do Polski i podróz do Oświęcimia. Chciałem na własne

mejszkoje zawodowej co ja. Myśle, że ma on też swój udział w zaproszeniu, jakie otrzymałem w ub. roku od KAW pokazania „Auschwitz” w Krakowie. — A w Pańskim rodzimym Munster znają te obrazy? — Znają je w całym Niemczech. Staram się przedstawiać je moim rodakom i przypominać im o tym, do czego może doprowadzić ślepa nienawiść i przemoc. Moja twórczość to protest i odpowiedź, dana radykalnemu prawiowemu ruchowi w Niemczech, którego wyznawcom marzą się dawne idee. Myślę, że udaje mi się wielu ludzi zainteresować tymi sprawami. Na tę wystawę przyjechalimy razem z kanclerzem Szkoły Zawodowej w Munster — Hansem Michalschem. — A Kraków, jest Pan tu już kolejny raz, co sądzi Pan o naszym mieście? — Identyfikuję się z Krakowem. Muszę tu co pewien czas przyjeżdżać. Widzi pani mój dziadek był antyfaszystą, ale ojciec był faszystą i czasem kiedy idę spokojnymi krakowskimi ulicami myślę o tym, co czuł mój ojciec jako okupant i co czuły dziś. Może stąd bierze się moje poczucie współodpowiedzialności za wojnę. BOGUSŁAWA PAŁCZYŃSKA

